

2 0 2 4

POLITICAL SCIENCE

Full Marks : 80
Pass Marks : 24

Time : 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

ALLOTMENT OF MARKS

PART—A

Q. No. 1 carries 1 mark each	$1 \times 6 = 6$
Q. No. 2 carries 2 marks each	$2 \times 5 = 10$
Q. Nos. 3—5 carry 4 marks each	$4 \times 3 = 12$
Q. Nos. 6 and 7 carry 6 marks each	$6 \times 2 = 12$
	<u>Total = 40</u>

PART—B

Q. No. 8 carries 1 mark each	$1 \times 6 = 6$
Q. No. 9 carries 2 marks each	$2 \times 5 = 10$
Q. Nos. 10—12 carry 4 marks each	$4 \times 3 = 12$
Q. Nos. 13 and 14 carry 6 marks each	$6 \times 2 = 12$
	<u>Total = 40</u>

Total (Part-A & Part-B) : $40+40 = 80$

(2)

PART—A / ক—শাখা / ক—খন্দ

(Political Theory)

(বাজনেতিক তত্ত্ব)

(রাজনেতিক তত্ত্ব)

(রাজখান্তি ধিরাংথাই)

1. Answer the following as directed :

1×6=6

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিতগুলিৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ দাও :

সোনায়াদি থোঁজোঁড়ি ফিননায় লিৰ :

(a) _____ is regarded as the father of Political Science.

(Fill in the blank)

_____ ক বাজনীতি বিজ্ঞানৰ পিতৃ হিচাবে অভিহিত কৰা হয়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

_____কে রাজনীতি বিজ্ঞানেৰ জনক হিসাবে অভিহিত কৰা হয়।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰ)

_____ খৌ রাজখান্তি বিগিয়াননি বিফা মহৈ গনাযনায় জায়ো।

(লাংংদা জায়গা সুক্ষ্ম)

(b) Name one supporter of negative liberty.

নকাৰাত্মক স্বতন্ত্ৰতাৰ এজন সমৰ্থকৰ নাম লিখা।

নঞ্চৰ্থক স্বতন্ত্ৰতাৰ একজন সমৰ্থকেৰ নাম লেখ।

দানখথায়াৰি উদাংসি (Negative Liberty)নি সাসে মদদ খালামগিৰিনি মুঁ লিৰ।

(c) Mention one feature of equality.

সমতাৰ এটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

সমতাৰ একটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কৰা ।

সমানথিনি মোনথায়নি মোনসে আখুথায় লিৰ।

(d) Give one example of political right.

ৰাজনৈতিক অধিকাৰৰ এটা উদাহৰণ দিয়া ।

ৰাজনৈতিক অধিকাৰেৰ একটি উদাহৰণ দাও ।

ৰাজখান্থিয়াৰি মোনথায়নি মোনসে বিদিন্থি হো ।

(e) Mention one difference between citizen and alien.

নাগৰিক আৰু বিদেশীৰ মাজৰ এটা পার্থক্য উল্লেখ কৰা ।

নাগৰিক এবং বিদেশীৰ মধ্যে একটি পার্থক্য উল্লেখ কৰা ।

নোগোৱারি আৰো গুৰুনারিনি গেজেৱাব থানায় মোনসে ফাৰাগথি লিৰ।

(f) Give one argument in favour of national self-determination.

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণৰ সপক্ষে এটা যুক্তি দিয়া ।

জাতীয় আত্মনিয়ন্ত্ৰণেৰ সপক্ষে একটি যুক্তি দাও ।

মাহারিয়াৰি গাব সামলায়নায় (National Self-determination)নি জানানৈ মোনসে ভুক্তি হো ।

2. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

গাহাযনি সৌলুকোৱনি সুন্দৰৈ ফিননায লিৰ :

(a) Mention two aspects of liberty.

স্বতন্ত্রতাৰ দুটা দিশ উল্লেখ কৰা ।

স্বতন্ত্রতাৰ দুটি লক্ষ্য উল্লেখ কৰ ।

উদাস্তি (Liberty)নি মোননৈ ফিথাই (aspect) মুঁখ।

(b) What do you mean by economic inequality?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বুলিলে কি বুজা ?

অৰ্থনৈতিক অসমতা বলতে কী বোৰ ?

রাংখান্থিয়াৰি সমানথি নহৈ (Economic Inequality) হোনোৱ্বলা মা ভুজিযো?

(c) Explain the meaning of social justice.

সামাজিক ন্যায়ৰ অৰ্থটো ব্যাখ্যা কৰা ।

সামাজিক ন্যায়েৰ অৰ্থ ব্যাখ্যা কৰ ।

সমাজারি ন্যায সোদোবনি আঁঁধি বিজিৰ।

(d) Define politics.

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দিয়া ।

ৰাজনীতিৰ সংজ্ঞা দাও ।

ৰাজখান্থিনি বুঁফুৱলু লিৰ।

(e) Mention two features of secularism.

ধর্মনিরপেক্ষতার দুটা বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করা ।

ধর্মনিরপেক্ষতার দুটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ কর ।

ধোরাম সায়ত্বালায়ৈ (Secularism)নি মোননৈ আবুথায় লির।

3. Write a note on John Rawls' theory on justice.

4

জন রাউল্চের ন্যায়ের তত্ত্বটোর ওপৰত এটা টোকা লিখা ।

জন রাউল্সের ন্যায়ের তত্ত্বটির উপরে একটি টীকা লেখ ।

জন রাউল্স ন্যায়নি বুঁফুরলুনি সাযাব মোনসে সুন্দ লিরথায হো।

4. Explain legal rights with examples.

4

বিধিগত অধিকাবৰ উদাহৰণসহ ব্যাখ্যা করা ।

উদাহৰণসহ বিধিগত অধিকার ব্যাখ্যা কর ।

সমান মোনথায সোমোন্দি (Legal Right)নি সোমোন্দি বিদিন্থির্জি ফোরমাযনা লির।

5. Write a note on global citizenship.

4

বিশ্ব নাগরিকত্বের ওপৰত এটা টোকা লিখা ।

বিশ্ব নাগরিকত্বের উপরে একটি টীকা লেখ ।

বুহুমনাং নোগোরারিনি সাযাব মোনসে লিরসুন্থায লির।

6. What do you mean by political theory? Discuss briefly the utility of studying political theory.

বাজনৈতিক তত্ত্ব বুলিলে কি বুজা? বাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নৰ উপযোগিতা চমুকৈ আলোচনা কৰা।

রাজনৈতিক তত্ত্ব বলতে কী বোৰ? রাজনৈতিক তত্ত্ব অধ্যয়নৰ উপযোগিতা সংক্ষেপে আলোচনা কৰ।

রাজখান্তি থিৰাংথাই (Political Theory) হোৱলা মা বুজিয়ো? রাজখান্তিয়ার বুঁফুরলু গোনাংথিনি সাধাব সুন্দয়ৈ সাবৰায।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Briefly discuss about the limitations on nationalism.

জাতীয়তাবাদৰ ওপৰত থকা সীমাবদ্ধতাসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা।

জাতীয়তাবাদেৱ ক্ষেত্ৰে সীমাবদ্ধতাগুলি সংক্ষেপে আলোচনা কৰ।

মাহারিয়ারিবাদনি সাধাব থানায বেঁখনথিফোৱনি সোমোন্দৈ সুন্দয়ৈ সাবৰায।

7. Discuss the subject matter of political theory.

বাজনৈতিক তত্ত্বৰ বিষয়বস্তু আলোচনা কৰা।

রাজনৈতিক তত্ত্বেৱ বিষয়বস্তু আলোচনা কৰ।

রাজখান্তি থিৰাংথাইনি গুদি বাথা (Subject matter)নি সাধাব সাবৰাযনা লিৰ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Discuss the different types of freedom.

স্বাধীনতাৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰা।

স্বাধীনতাৰ বিভিন্ন প্ৰকাৰসমূহ আলোচনা কৰ।

তদাংসি (Freedom)নি গুৰুন গুৰুন রেখোমফোৰখৌ সাবৰায।

PART—B / ખ—શાખા / ખ—ખોન્દો
(Indian Constitution at Work)

(કાર્યત ભારતીય સંવિધાન)

(કર્મક્ષેત્રે ભારતીય સંવિધાન)

(બાહ્યારિ ભારતારિ સંબિજિદ)

8. Answer the following as directed :

1×6=6

તલત દિયાબોરબ નિર્દેશાનુયાયી ઉત્તર લિખા :

નિયાયિચિત્પુલિર નિર્દેશાનુયાયી ઉત્તર દાઓ :

સૌનાયબાદિ થોંજોડે ફિનનાય લિર :

(a) When was the first sitting of the Constituent Assembly for undivided India held?

અભિક્ષેક ભારતવર્ષબ સંવિધાન સભાબ પ્રથમથન બૈઠક કેતિયા અનુષ્ઠિત હેછિલ ?

અભિક્ષેક ભારતવર્ષેર સંવિધાન સભાર પ્રથમ બૈઠકટિ કવે અનુષ્ઠિત હયેછિલ ?

બોખાવજાયે ભારતવર્ષનિ ગિબિસિન સંબિજિદ જથુમા માલ્લા જાર્ડોમોન ?

(b) Under Article 32, the Supreme Court/High Court can issue writs.

(Choose the correct option)

૩૨ નં અનુચ્છેદે અધીનત ઉચ્ચતમ ન્યાયાલય/ઉચ્ચ ન્યાયાલયે લેખ જાર્ય કરિબ પારે ।

(શુદ્ધ વિકલ્પટો વાટિ ઉલિઓરા)

૩૨ નં અનુચ્છેદે અધીને ઉચ્ચતમ ન્યાયાલય/ઉચ્ચ ન્યાયાલય લેખ જાર્ય કરતે પારે ।

(શુદ્ધ વિકલ્પટિ બેછે નાઓ)

સંબિજિદનિ 32 નં દફા બાદિયે જૌસિન/ગોજી બિજિરસાલિયા લિરબિથોન (Writs) ફોસાવનો હાયો ।

(થાર ફિનનાયખૌ સાયખ)

(c) _____ is the Head of the Government in India.

(Fill in the blank)

_____ হ'ল ভারতবর্ষত চৰকাৰৰ মূৰৰী ।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

_____ হল ভারতবৰ্ষে সৱকাৰেৰ প্ৰধান ।

(শূন্যস্থান পূৰণ কৰা)

_____ ভাৰতবৰ্ষআৱ সৱকাৰনি গাহাই ।

(লাংংড়া জায়গা সুৰু)

(d) In which year was the Election Commission of India constituted?

ভাৰতবৰ্ষত নিৰ্বাচন আয়োগ কিমান চনত গঠন কৰা হৈছিল ?

ভাৰতবৰ্ষে নিৰ্বাচন আয়োগ কোন্ সালে গঠন কৰা হয়েছিল ?

ভাৰতবৰ্ষআৱ বিসায়খনি আয়গ মা মাযথায়াৱ দানায় জাদোমোন?

(e) Who appoints the judges of the Supreme Court?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশসকলক কোনে নিযুক্তি দিয়ে ?

উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশদেৱ কে নিযুক্ত কৰেন ?

জৌসিন বিজিৰসালিনি বিজিৰগিৰিফোৰখৌ সোৱ সায়খ্যো ।

(f) Is the word 'federation' mentioned in the Indian Constitution?

'যুক্তবাট্ট' শব্দটোৱ ভাৰতীয় সংবিধানত উল্লেখ আছেনে ?

'যুক্তবাট্ট' শব্দটিৱ ভাৰতীয় সংবিধানে উল্লেখ আছে কী ?

'জথায় হাদৰ' সোদোৱা ভাৰতাৰি সংবিজিদআৱ মখনায় দং না গৈয়া?

9. Answer the following questions :

2×5=10

তলত দিয়া প্রশ্নবোৰৰ উত্তৰ লিখা :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলিৰ উত্তৰ দাও :

গাহাযাব হোনায সোলুফোৰনি ফিননায লিৰ :

(a) What is habeas corpus?

বন্দী প্রত্যক্ষীকৰণ কি ?

বন্দী প্রত্যক্ষীকৰণ কী ?

জোবসাজা দিন্থিনায বিথোন (Habeas corpus) মানে মা ?

(b) Mention two merits of proportional representation system.

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটা গুণ উল্লেখ কৰা ।

সমানুপাতিক প্রতিনিধিত্ব পদ্ধতিৰ দুটি গুণ উল্লেখ কৰ ।

সঁরুজুথায়ারি থান্দৈ খান্থি (Proportional representation system)নি মোননৈ গুন লিৰ।

(c) Write two non-federal features of the Indian Constitution.

ভাৰতীয সংবিধানৰ দুটা অ-যুক্তবাণ্ডীয বৈশিষ্ট্য লিখা ।

ভাৰতীয সংবিধানেৰ দুটি অ-যুক্তবাণ্ডীয বৈশিষ্ট্য লেখ ।

ভাৰতাৰি সংবিজিদনি মোননৈ জথাইহাযুডারি নড়ৈ আখুথায লিৰ।

(d) Mention two qualifications necessary to be appointed as the judge of the High Court.

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়ধীশ হিচাপে নিযুক্তি লাভ কৰিবলৈ প্ৰয়োজনীয় দুটা অৰ্হতা উল্লেখ কৰা ।

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়ধীশ হিসাবে নিযুক্ত হওয়াৰ জন্য প্ৰয়োজনীয় দুটি যোগ্যতা উল্লেখ কৰ ।

গোৱী বিজিৰসালিনি বিজিৰগিৰি জানো থাখায গোনাংঢি জানায মোননৈ গুন লিৰ ।

(e) Why is India called a Republic?

ভাৰতবৰ্ষক কিয় গণৱাজ্য বুলি কোৱা হয় ?

ভাৰতবৰ্ষকে কেন গণৱাজ্য বলা হয় ?

ভাৰতবৰ্ষখী মানো সুলুঁ হাদৰ (Republic) হোননা বুঁনায জায়ো ?

10. Write a short note on the Right to Freedom. 4

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰৰ ওপৰত এটা চমু টোকা লিখা ।

স্বাধীনতাৰ অধিকাৰেৰ উপৰে একটি সংক্ষিপ্ত টীকা লেখ ।

উদাসিনি মোনথায (Right to Freedom) সাযাব মোনসে লিৰসুঁথায লিৰ ।

11. Why do we need an independent judiciary? 4

আমাক এখন স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ কিয় প্ৰয়োজন ?

আমাদেৱ একটি স্বাধীন ন্যায়পালিকাৰ প্ৰয়োজন কেন ?

জোনো মানো উদা 'বিজিৰখ' নাংৰী ?

12. What do you mean by 'decentralization of power'?

4

‘क्षमतार विकेन्द्रीकरण’ बुलिले कि बुजा ?

‘क्षमतार विकेन्द्रीकरण’ बलते की बोध ?

‘गोहोनि मिरु सिफायारि’ (Decentralization of power) बुडोब्ला मा बुजियो ?

13. Discuss the powers and functions of the Lok Sabha.

6

लोकसभार क्षमता आरु कार्याबली आलोचना करा ।

लोकसभार क्षमता एवं कार्याबली आलोचना कर ।

सुन्नुं आफादनि (Lok Sabha) गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय ।

Or / नाहिरा / अथवा / एवा

Discuss the powers and functions of the Legislative Assembly.

विधानसभार क्षमता आरु कार्याबली आलोचना करा ।

विधानसभार क्षमता एवं कार्याबली आलोचना कर ।

आयेन आफादनि गोहो आरो हाबानि सोमोन्दै सावराय ।

14. Highlight on the process of making an Ordinary Bill.

6

साधारण आईन प्रणयन प्रक्रियार ओपरत आलोकपात करा ।

साधारण आईन प्रणयन प्रक्रियार उपरे आलोकपात कर ।

आयेन दानाय खान्थिनि सायाव बिजिरना लिर ।

Or / নাইবা / অথবা / এবা

Discuss briefly the features of the 73rd Constitutional Amendment Act.

৭৩তম সংবিধান সংশোধনী আইনৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ চমুকে আলোচনা কৰা ।

৭৩তম সংবিধান সংশোধনী আইনেৰ বৈশিষ্ট্যগুলি সংক্ষেপে আলোচনা কৰ ।

৭৩থি সংবিজিদ সোদানায খান্থিনি আখুথাযফোরখৌ সুন্দয়ৈ সাবৰায।

★ ★ ★